

Facilitate Open Science Training for European Research

Predstavitev odprtega dostopa do publikacij in raziskovalnih podatkov

Za slovenske odločevalce v znanosti

Univerza v Ljubljani, Kongresni trg 12, Ljubljana, 24. september 2014

SLOVENSKA NACIONALNA INFRASTRUKTURA ODPRTEGA DOSTOPA DO OBJAV IN RAZISKOVALNIH PODATKOV

Mojca Kotar, Janez Štebe, Univerza v Ljubljani

Univerza v Ljubljani

[Creative Commons Priznanje avtorstva 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

ODPRTI DOSTOP DO RECENZIRANIH OBJAV

Evropski raziskovalni prostor

Obzorje 2020:

- obvezna odprta dostopnost objav iz sofinanciranih projektov
- pilot za odprte raziskovalne podatke, vsebuje tudi načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki (*Data Management Plan*)
 - [Fact sheet: Open Access in Horizon 2020](#), 9. dec. 2013
 - [Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020](#), 11. dec. 2013
 - [Guidelines on Data Management in Horizon 2020](#), 11. dec. 2013

Nacionalno financiranje:

- države članice EU naj sprejmejo enaka določila, kot veljajo za Obzorje 2020 (do konca 2014)
 - [Commission Recommendation of 17. 7. 2012 on access to and preservation of scientific information](#)

Multi-beneficiary General Model Grant Agreement, Version 1.0, December 11, 2013

29.2 Open access to scientific publications

Each beneficiary must ensure open access (free of charge, online access for any user) to all peer-reviewed scientific publications relating to its results.

In particular, it must:

- (a) as soon as possible and at the latest on publication, deposit a machine-readable electronic copy of the published version or final peer-reviewed manuscript accepted for publication in a repository for scientific publications;

Moreover, the beneficiary must aim to deposit at the same time the research data needed to validate the results presented in the deposited scientific publications.

- (b) ensure open access to the deposited publication — via the repository — at the latest:
 - (i) on publication, if an electronic version is available for free via the publisher, or
 - (ii) within six months of publication (twelve months for publications in the social sciences and humanities) in any other case.

Odprte recenzirane znanstvene objave

Zlati OD = odprte revije (plačilo objave):

- licenca CC-BY: © 2014 Avtor1 et al.
- licenca CC-BY dovoljuje shranitev založnikove datoteke v [repozitorij](#), vsebina dostopna takoj

Hibridni OD = posamezen članek v naročniški reviji je odprto dostopen (plačilo objave):

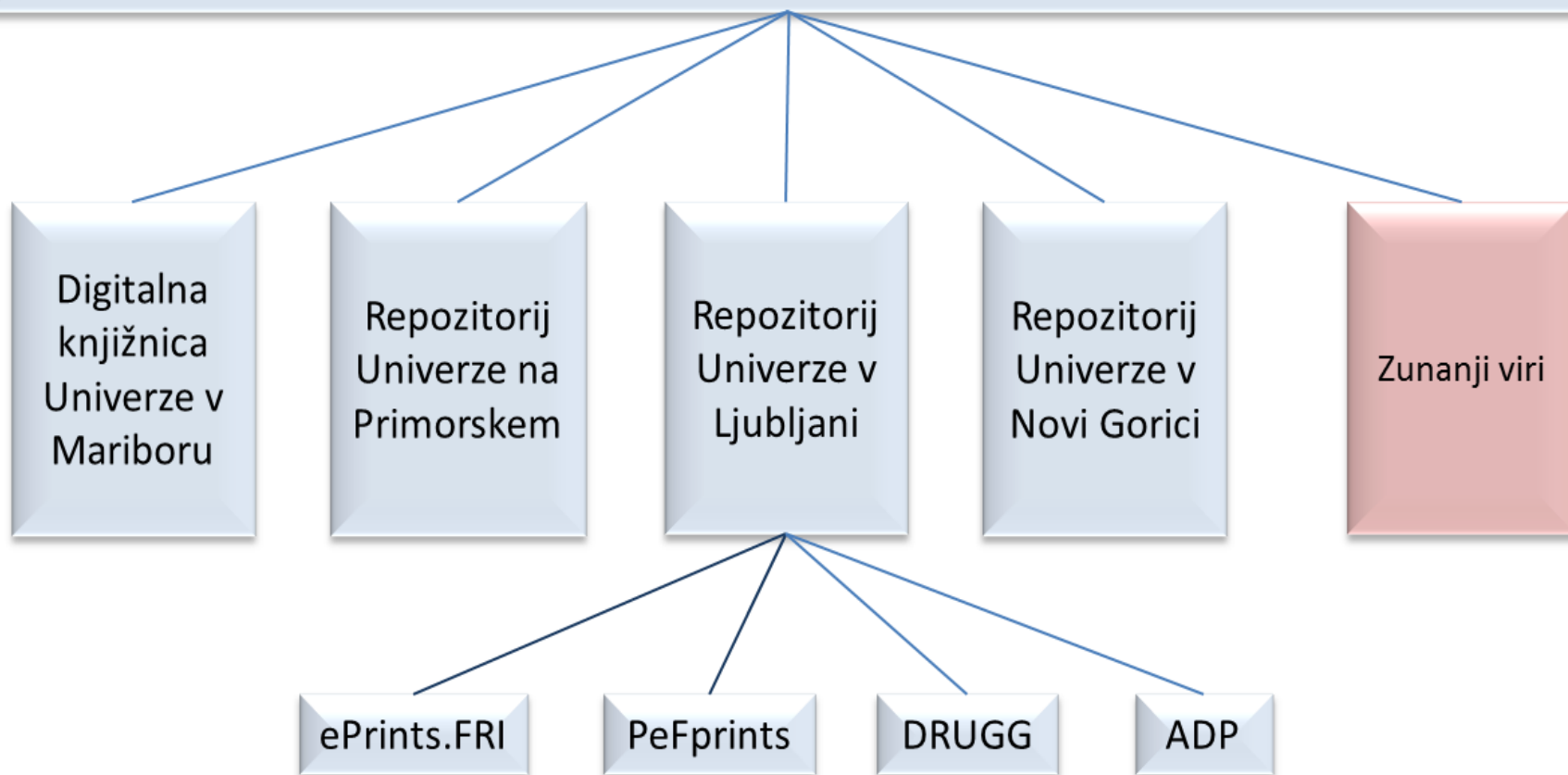
- licenca CC-BY: © 2014 Avtor1 et al.
- licenca CC-BY dovoljuje shranitev založnikove datoteke v [repozitorij](#), vsebina dostopna takoj

Zeleni OD = članki objavljeni v (naročniških) revijah + prednatisi shranjeni v repozitorije:

- © 2014 Založnik
- založnik dovoli shranitev avtorjeve končne recenzirane različice v [repozitorij](#), časovni zamik dostopnosti vsebine (t.i. embargo)

Nacionalni portal odprte znanosti (<http://www.openscience.si>)

- ugotavljanje podobnosti dokumentov,
- iskalnik po univerzitetnih repozitorijih in zunanjih virih,
- priporočilni sistem.

Nacionalni portal odprte znanosti

ODPRTI DOSTOP

DIKUL

A⁻ A⁺

slv | eng

Iskanje

Brskanje

Novo v RUL

Kaj je RUL

V številkah

Pomoč

Prijava

Številke

Po članicah UL | Deleži | Največkrat | Datoteke | Letna poročila | Mentorstva

V tabeli so zajeta samo gradiva s celotnim besedilom. Kot nova so šteta tista gradiva, ki so bila objavljena v zadnjih 30-ih dneh. Polja z ikono sprožijo iskanje, polja z ikono pa omogočajo prijavo na RSS.

Članica UL	Diplome		Magisteriji		Doktorati		Ostalo		Skupaj	
	vseh	novih	vseh	novih	vseh	novih	vseh	novih	vseh	novih
Akademija za glasbo										
Akademija za gledališče, radio, film in televizijo					1	0			1	0
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje			1	0	0	0	1		2	0
Biotehniška fakulteta	1.610	0	38	0	33	0	381		2.062	0
Ekonomski fakulteta	5.875	87	2.242	179	74	12	468	2	8.659	280
Fakulteta za arhitekturo							16		16	0
Fakulteta za družbene vede	6.378	0	913	0	80	0	1.968		9.339	0
Fakulteta za elektrotehniko	1	0	2	0	1	0	82		86	0
Fakulteta za farmacijo										
Fakulteta za gradbeništvo in prometno inženjirstvo	1.461	0	66	0	51	0	202		1.780	0

Večja pisava | Manjša pisava

PRVA STRAN

Dobrodošli v digitalni knjižnici Univerze v Mariboru!

Nova dela v DKUM:

23.08.2013	EPF	mag.	POSPEŠEVANJE PRODAJE V MALOPRODAJI MARKET PROGRAMA MERCATOR D.D.
23.08.2013	EPF	mag.	MARKETINŠKI NAČRT MIKRO PODJETJA
23.08.2013	EPF	mag.	APLIKACIJA IN ADAPTACIJA MERILNE LESTVICE SERV-PERVAL NA STORITVE V ZAVAROVALNIŠTVU
23.08.2013	FERI	dip.	MODELI RASTLIN V CINEMA 4D
23.08.2013	FERI	mag.	UPODABLJANJE VREDNOSTI GEOMETRIJSKIH ATRIBUTOV V VOKSELSKEM PROSTORU
22.08.2013	PF	dip.	DEJANSKO URESNIČEVANJE BISTVENE VSEBINE PRAVIC DRŽAVLJANOV EU
22.08.2013	PF	dip.	STAVKA V JAVNEM SEKTORJU
22.08.2013	PF	dip.	PRAVICA DO STAVKE: PRAVNA UREDITEV V SLOVENIJI IN NA POLJSKEM
22.08.2013	PF	dip.	PRAVNA UREDITEV SLUŽBNOSTI
22.08.2013	PF	mag.	KARIERA JAVNIH USLUŽBENCEV V DRŽAVNIH ORGANIH

V tabeli so navedene organizacije, ki so vključene v digitalno knjižnico UM. Zajeta so samo gradiva s polnim besedilom (z datoteko) v vseh jezikih. Upoštevana so tudi gradiva bolonjskih študijskih programov. Kot nova so šteta tista gradiva, ki so bila objavljena v zadnjih 30-ih dneh. Polja z sprožijo iskanje, polja z pa omogočajo naročanje na RSS.

Organizacija	Diplome		Magisteriji		Doktorati		Ostalo		Skupaj	
	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih
EPF - Ekonomsko-poslovna fakulteta	5.476	-	553	-	40	-	1.361	-	7.430	-
FE - Fakulteta za energetiko	82	-	27	-		-	87	-	196	-
FERI - Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko	1.854	-	73	-	83	-	233	-	2.243	-

ENG

Iskanje | Brskanje | Oddaja dela | Statistika

RUP

Repozitorij Univerze v Novi Gorici

Dobrodošli v repozitoriju UNG!

Nova dela v RUNG:

05.08.2014VŠU	dru.	Non-singular method of fundamental solutions for biomedical stokes flow problems
05.08.2014VŠU	dok.	Natural hydrochemical background and dynamics of groundwater in Slovenia
05.08.2014VŠU	dru.	IBIC 2012 [also] International Beam Instrumentation Conference, Tsukuba, Japan, October 1-4, 2012
05.08.2014VŠU	dru.	XXIII Russian Particle Accelerator Conference, RuPAC2012, September, 24-28, 2012 Saint-Petersburg, Russia
05.08.2014VŠU	dok.	Kultura Kočevske v času socializma
05.08.2014VŠU	dru.	CMBE13
05.08.2014VŠU	dru.	Proceedings of the Annual Meeting of the French Society of Astronomy & Astrophysics, Montpellier, June 4-7, 2013 [also] SF2A 2013
05.08.2014VŠU	dru.	Full abstracts
05.08.2014VŠU	dru.	The NECTAr project
05.08.2014VŠU	dru.	Topical Workshop on Electronics for Particle Physics 2010 (TWEPP-10)

V tabeli so navedene fakultete in šole, ki so vključene v repozitorij UNG. Zajeta so samo gradiva s polnim besedilom (z datoteko) v vseh jezikih. Upoštevana so tudi gradiva bolonjskih študijskih programov. Kot nova so šteta tista gradiva, ki so bila objavljena v zadnjih 30-ih dneh. Polja z sprožijo iskanje, polja z pa omogočajo naročanje na RSS.

Fakultete in šole	Diplome		Magisteriji		Doktorati		Ostalo		Skupaj	
	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih
FAN - Fakulteta za aplikativno naravoslovje	5	0	9	0					14	0
FH - Fakulteta za humanistiko	64	0	9	0					73	0
FPŠ - Fakulteta za podiplomski študij			18	0	73	0			91	0
FZO - Fakulteta za znanosti o okolju	123	0	26	0					149	0
PTF - Poslovno-tehniška fakulteta	266	0	32	0					298	0

Prva stran

Dobrodošli v repozitoriju Univerze na Primorskem!

A⁻ | A⁺ | Natsini

Nova dela v RUP:

15.10.2013	FM	dru.	Globalni izzivi v svetovni industriji bele tehnike
15.10.2013	FM	dip.	Delavniki selekcijskega procesa pri zaposlovanju novih kadrov
15.10.2013	FM	mag.	Obravnava obvladovanja valutnega tveganja v slovenskih nefinančnih družbah
15.10.2013	FM	mag.	Komunikacija v timih
15.10.2013	FM	dip.	Motivacija in nagradanje
15.10.2013	UPR	dru.	Coding theory and applications, solved exercises and problems of linear codes
15.10.2013	FM	dip.	Informacijska podpora kreativnemu delu projektnega tima
15.10.2013	UPR	dru.	Superiority of extra-pair offspring
15.10.2013	FM	mag.	Analiza porabe električne energije in deleža obnovljivih virov v celotni porabi električne energije v Sloveniji
15.10.2013	FM	dip.	Preoblikovanje socialnega projekta v javni zavod

V tabeli so navedene organizacije, ki so vključene v repozitorij UPR. Zajeta so samo gradiva s polnim besedilom (z datoteko) v vseh jezikih. Upoštevana so tudi gradiva bolonjskih študijskih programov. Kot nova so šteta tista gradiva, ki so bila objavljena v zadnjih 30-ih dneh. Polja z sprožijo iskanje, polja z pa omogočajo naročanje na RSS.

Organizacija	Diplome		Magisteriji		Doktorati		Ostalo		Skupaj	
	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih	Vseh	Novih
FAMNIT - Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije										
FHŠ - Fakulteta za humanistične študije	282		28		23		64		397	
FM - Fakulteta za management	1787		339		22		751		2899	
FTŠ Turistica - Fakulteta za turistične študije - Turistica							21		21	
FVZ - Fakulteta za vede o zdravju							38		38	
PEF - Pedagoška fakulteta	76		4		1		23		104	
UPR - Univerza na Primorskem	4		3		8		546		561	
ZRS - Znanstveno-raziskovalno središče	3		1		5		376		385	
Skupaj	2152		375		59		1819		4405	

Zadnja osvežitev: 22.09.2014

Tip gradiva

- Članek (članek v znanstvenem, strokovnem časopisu ali časniku, prispevek na konferenci v reviji, itd)
- Poglavlje ali sestavek v monografiji
- Prispevek na konferenci (predavanje, referat, poster - v celoti objavljen v samostojnem zborniku konference ali na spletni strani konference oz. organizatorja konference, itd.)
- Monografija ali drugo zaključeno delo (znanstvene in strokovne monografije, raziskovalna poročila, projektna dokumentacija, programska oprema, priročniki etc.)
- Visokošolski učbenik in drugo učno gradivo
- Patent
- Raziskovalni podatki, zaključena znanstvena zbirka podatkov ali korpus, eksperiment
- Raziskovalni ali dokumentarni film, zvočni ali video posnetek
- Umetniško delo (poezija, proza, skladbe, filmi, slike, fotografije in druga umetniška dela)
- Razstava, predstava, radijska ali TV oddaja

[Nazaj](#)

[Naprej](#)

V jeziku publikacije [?]

Jezik:

Slovenski jezik

Naslov (obvezno polje):

Podnaslov:

Povzetek (največ 4000 znakov; brez izraza "Povzetek:" in drugih uvodnih fraz):

Ključne besede (največ 1000 znakov, ključne besede ločite z vejico, brez izraza "Ključne besede" in drugih uvodnih fraz):

V vzporednem jeziku publikacije [?]

Jezik:

Angleški jezik

Naslov:

Podnaslov:

Povzetek (največ 4000 znakov; brez izraza "Povzetek:" in drugih uvodnih fraz):

Ključne besede (največ 1000 znakov, ključne besede ločite z vejico, brez izraza "Ključne besede" in drugih uvodnih fraz):

Tipologija:

Ni določena

Avtorstvo

Osebe navedite natanko v takšnem vrstnem redu, kot so zapisane. Prav tako jih navedite brez znanstvenih ali strokovnih nazivov.

Ob tipkanju v tekstovno polje "Priimek" se vam bodo prikazali predlogi iz normative baze [CONOR.SI](#). Vtipkani morajo biti vsaj trije znaki za generiranje seznama predlogov, lahko traja nekaj sekund, preden se le-ta prikaže.

Pri vsakem predlogu so navedeni priimek, ime ter CONOR ID osebe. V primeru, da iskanje po priimku ne zadostuje, lahko v istem polju "Priimek" poleg priimka osebe vtipkate še ime osebe, ločeno z vejico (npr. "Novak, Janez"). Ko iz seznama izberete željeni zapis, izberite še vlogo ter po želji vpišite še afiliacijo (organizacijo, pod katero spada).

V primeru, da ne najdete želene osebe med predlogi, vtipkajte podatke o osebi v ustrezna polja ročno (Priimek, Ime, Afiliacija)

Vloga	Priimek	Ime	Afiliacija
Avtor(ica)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

[Dodaj osebo](#) [odstrani](#)

E-pošta avtorja oz. vlagatelja

Vaš e-naslov potrebujemo za vzpostavitev komunikacije z vami pri razreševanju morebitnih nejasnosti pri podatkih o gradivu.

Sprememba e-poštnega naslova na tem mestu pomeni tudi spremembo vašega profilnega ter kontaktnega e-poštnega naslova pri ostalih oddanih delih.

O matični publikaciji

Če ste kot avtor dela nosilec materialnih avtorskih pravic, potem lahko samostojno oddate dokument/delo v DKUM. V primeru soavtorstva za to potrebujete soglasje vseh avtorjev.

Preverite založnikove pojoe

Če je založba ali katere druga organizacija nosilka materialnih avtorskih pravic dokumenta/dela, lahko založnikovo politiko glede objav v odprtem dostopu preverite na spletni strani [SHERPA/ROMEO](#). V iskalnik vtipkajte ISSN ali naslov revije ali iščite neposredno na spletni strani [SHERPA/ROMEO](#).

Naslov revije:

V kolikor podatka na referenčni spletni strani ni, morate pridobiti soglasje založnika. V pomoč smo vam pripravili tipsko besedilo – [prošnja za soglasje](#).

Podatki o reviji, v kateri je članek izšel:

Naslov revije:

Skrajšani naslov revije:

ISSN: [?]

Založnik:

Letnik: Številka: Leto izida:

Pri shranjevanju podatkov o reviji je obvezno navesti vsaj naslov revije. Brez vpisa tega naslova revije se ne bodo shranili skrajšani naslov revije, ISSN ter založnik.

V kolikor je članek izšel v okviru konference, navedite naslednja podatka:

Dve možnosti:

1. najprej zapis za bibliografijo raziskovalca v COBISS.SI: vpis COBISS.SI-ID popolni polja v zapisu repozitorija
2. najprej oddaja v repozitorij: vpis polj

Verzija [?]

Verzija dokumenta/dela, ki ga boste oddali:

Ni določeno

Preprint, delovna različica članka (nerecenzirana)

Preprint, nerecenzirana različica članka, posredovana v objavo

Postprint, avtorjeva končna recenzirana različica članka, sprejeta v objavo

Založnikova različica članka

Fizični obseg članka (str.):

Vnesite bodisi

Obseg (število) strani:

bodisi

Obseg članka v reviji od strani: do strani:

DOI [?]

Identifikator digitalnega objekta (DOI):

URL [?]

Povezava (naslov URL) do založnikove različice članka oz. objavljenega članka:

[odstrani](#)

[dodaj URL](#)

Vrsta dostopa [?]

Izberite vrsto dostopa do polnega besedila za ta dokument / delo:

Takojšnja javna objava

Odlog javne objave do

= embargo

Trajno zaprt dostop do polnega besedila, metapodatki so vidni

O projektu [?]

Financer:

Program financiranja:

(najprej izberite financerja)

Številka projekta:

Naslov projekta:

Akronim projekta:

Kompatibilnost OpenAIRE

Nacionalni portal odprte znanosti

DOSTOP DO ZNANJA SLOVENSKEGA RAZISKOVALNIH ORGANIZACIJ

Domov Napredno iskanje Brskanje Statistika Mobilno Odprti podatki O projektu Kontakt

ODPRTI DOSTOP DO VSEBIN

Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru
 Repozitorij Univerze v Ljubljani
 Repozitorij Univerze na Primorskem
 Repozitorij Univerze v Novi Gorici
 Arhiv družboslovnih podatkov
 VideoLectures.NET
 Digitalna knjižnica Slovenije
 Spletni arhiv NUK
 Digitalna knjižnica Ministrstva za obrambo
 Repozitorij Sci Vie

DOSTOP DO PLAČLJIVIH VSEBIN

Digitalna knjižnica Univerze v Ljubljani
 Metaskalnik IZUM
 Mrežnik NUK

O ODPRTEM DOSTOPU

openaccess.si
 OpenAIRE
 SHERPA/RoMEO

RAZISKOVALNA DEJAVNOST V SLOVENIJI

MIZS
 ARRS
 SICRIS

116.980 dokumentov v celotnem besedilu

Zadnja shranjena dela:

» Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru:

POSPEŠEVANJE PRODAJE V MALOPRODAJI MARKET PROGRAMA MERCATOR D.D.
 MARKETINŠKI NAČRT MIKRO PODJETJA
 APLIKACIJA IN ADAPTACIJA MERILNE LESTVICE SERV-PERVAL NA STORITVE V ZAVAROVALNIŠTVU
 MODELI RASTLIN V CINEMA 4D
 UPODABLJANJE VREDNOSTI GEOMETRIJSKIH ATRIBUTOV V VOKSELSKEM PROSTORU
 DEJANSKO URESNIČEVANJE BISTVENE VSEBINE PRAVIC DRŽAVLJANOV EU

» Repozitorij Univerze v Ljubljani:

A MARKOV RANDOM FIELD BASED AUTONOMOUS IMAGE SEGMENTATION
 LOKALIZACIJA MOBILNEGA ROBOTA S POMOČJO VEČSMERNE KAMERE
 SLEDENJE OBJEKTOV Z GENERALIZIRANIM HOUGHOVIM TRANSFORMOM
 PRIMERJAVA ALGORITMOV ZA PORAZDELJENO PREISKOVANJE PROSTORA V SIMULACIJSKEM OKOLJU
 VISOKORAZPOLOŽLJVI SISTEM ZA NADZOR IN OPAZOVANJE
 PREGLED OGRODIJ ZA HITER RAZVOJ PODATKOVNO USMERJENIH APLIKACIJ

» Repozitorij Univerze na Primorskem:

GLOBALNI IZZIVI V SVETOVNI INDUSTRIJI BELE TEHNIKE
 DEJAVNIKI SELEKCIJSKEGA PROCESA PRI ZAPOSLOVANJU NOVIH KADROV
 OBRAVNAVA OBVLADOVANJA VALUTNEGA TVEGANJA V SLOVENSKEGA NEFINANČNIH DRUŽBAH
 KOMUNIKACIJA V TIMIH
 MOTIVACIJA IN NAGRAJEVANJE
 CODING THEORY AND APPLICATIONS, SOLVED EXERCISES AND PROBLEMS OF LINEAR CODES

» Repozitorij Univerze v Novi Gorici:

NON-SINGULAR METHOD OF FUNDAMENTAL SOLUTIONS FOR BIOMEDICAL STOKES FLOW PROBLEMS
 NATURAL HYDROCHEMICAL BACKGROUND AND DYNAMICS OF GROUNDWATER IN SLOVENIA
 IBIC 2012 [ALSO] INTERNATIONAL BEAM INSTRUMENTATION CONFERENCE, TSUKUBA, JAPAN, OCTOBER 1-4, 2012

VRSTE DEL | KLJUČNE BESEDE

Izvirni znanstveni članek (43339)
 Diplomsko delo (43273)
 Video in druga učna gradiva (15421)
 Magistrsko delo (5948)
 Doktorska disertacija (1622)
 Končno poročilo o rezultatih raziskav (1318)
 Ni določena (808)
 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (699)
 Specialistično delo (596)
 Recenzija, prikaz knjige, kritika (551)
 Raziskovalni podatki ali korpusi (349)
 Strokovni članek (343)
 Pregledni znanstveni članek (274)
 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (261)
 Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na mednarodni ali tuji konferenci (223)
 Drugi članki ali sestavki (215)
 Druge monografije in druga zaključena dela (212)
 Objavljeni strokovni prispevek na konferenci (208)
 Prikaži vse

Publications

Evropska komisija na portalu OpenAIRE zbira metapodatke objav in sklopov raziskovalnih podatkov iz evropskih projektov ter nacionalnega financiranja raziskovalne dejavnosti

Document Type	Document Language	Publication Year	Datasource
Article (6103174)	English (5738575)	2012 (812089)	Europe PubMed
Unknown (898543)	Undetermined (718721)	2011 (751595)	Central (2504528)
Other (291445)	Spanish (621096)	2010 (668602)	DOAJ-Articles (1515421)
Doctoral thesis (273736)	Portuguese (281122)	2013 (605469)	arXiv.org e-Print
Conference object (231380)	German (246575)	2009 (577562)	Arc... (958217)
View more	View more	View more	

<http://www.openaire.eu>

Funder	Access Mode
European Commission (74514)	Open Access (8456271)
Wellcome Trust (12115)	Restricted (93051)
	Closed Access (66659)
	Embargo (5819)

Dataset Type	Dataset Language	Funder	Funding Stream
Unknown (611)	English (101) German (2)	European Commission (4)	Capacities (4)
			Scientific Area
			INFRA (4)

Publication Year	Access Mode	Datasource
2013 (1)	UNKNOWN (608) Open Access (3)	Datacite (597) Zenodo for Research D... (14)

OPENACCESS SLOVENIA

Če sem videl dlje, sem zaradi tega, ker sem stal na ramenih velikanov. Sir Isaac Newton

ODPRTE OBJAVE

- Razlogi za odprti dostop
- Definicije in deklaracije
- Načini objavljanja
- Iskanje odprtih objav
- Povezave

ODPRTI PODATKI

- Izhodišča
- Deklaracije, iniciative, strategije
- Viri in orodja za delo s podatki
- Podatkovni centri
- Povezave

RAZISKOVALCI

- Zakaj me mora odprti dostop zanimati?
- Postopek recenziranja
- Avtorske pravice in licence
- Kako lahko odprto objavim svoje delo?
- Odmevnost in citiranost
- Oddaj objavo!
- Zasebni sektor

POLITIKE IN STRATEGIJE

- Mednarodna raven
- Nacionalna raven
- Organizacijska raven

ZALOŽNIKI

- Znanstveni založniki
- Poslovni modeli
- Praktični napotki

SLEDITE

Prva 🔍

Odprtodostopni rezultati raziskav so digitalne, spletne, brezplačne vsebine brez večine avtorskopравnih omejitev. Raziskovalcem odprti dostop omogoča večjo dostopnost in odmevnost raziskav, ustanovam pa možnost zbiranja in predstavitve njihovega dela.

Slovenski informacijski portal za odprti dostop

DOMAČE NOVICE

- 09.9.2014: Tehnični vidiki vzpostavitve nacionalne infrastrukture odprtega dostopa
- 11.8.2014: Doktorsko delo Teje Koler Povh: Vpliv odprtega dostopa na citiranost znanstvenih objav v gradbeništvu
- 19.6.2014: Delavnici Arhiva družboslovnih podatkov in Osrednje družboslovne knjižnice (OSICD)
- 19.6.2014: Odprti dostop v znanosti na kongresu Digitalne vsebine
- 24.4.2014: Predstavitve Odprti dostop: priporočila za raziskovalce in založnike (urednike)

MEDNARODNE NOVICE

- 22.9.2014: Ali bi plačilo recenzentskega postopka izboljšalo sistem?
- 17.9.2014: Danski cilj: 100 odstotkov odprtih recenziranih objav v 2022
- 16.9.2014: Največji portugalski financer objavil politiko o obvezni odprti dostopnosti objav
- 12.9.2014: International Council for Science podpira odprti dostop in opozarja glede zlorabe vrednotenja
- 11.9.2014: Odprto objavljanje poveča vidnost raziskovalčevega dela, priložnosti in citiranost

ODPRTI DOSTOP DO RAZISKOVALNIH PODATKOV

Politike, strategije in infrastruktura odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov

1. Določiti cilje
2. Določiti pot
3. Določiti izvajalce

Cilji

- Commission Recommendation of 17. 7. 2012 on access to and preservation of scientific information:

Open access to research data

3. **Define clear policies** for the dissemination of and open access to research data resulting from publicly funded research. These policies should provide for:

- concrete objectives and indicators to measure progress;
- implementation plans, including the allocation of responsibilities (including appropriate licensing);
- associated financial planning.

Ensure that, as a result of these policies:

- **research data that result from publicly funded research become publicly accessible, usable and re-usable through digital e-infrastructures.** Concerns in particular in relation to privacy, trade secrets, national security, legitimate commercial interests and to intellectual property rights shall be duly taken into account. Any data, know-how and/or information whatever their form or nature which are held by private parties in a joint public/private partnership prior to the research action and have been identified as such shall not fall under such an obligation;
- datasets are made **easily identifiable and can be linked** to other datasets and publications through appropriate mechanisms, and **additional information** is provided to **enable their proper evaluation and use**;
- institutions responsible for managing public research funding and academic institutions that are publicly funded **assist in implementing national policy by putting in place mechanisms enabling and rewarding the sharing of research data**;
- advanced-degree programmes of **new professional profiles** in the area of datahandling technologies are promoted and/or implemented.

Motivi

- Vsiljeno od zunaj?
 - Zakaj sploh potrebujemo?
 - Saj že sedaj lahko vsakdo zaprosi za ‚moje‘ podatke.
 - Korist za koga?
 - Nekdo dobi, nekdo izgubi: Uporabnik, ki se zanima za drugo rabo. Kako nagraditi ustvarjalca podatkov?
 - Tuji igralci z močnimi analitičnimi orodji in znanjem? Kako konkurirati (s poglobljenim poznavanjem lastnih podatkov, z usposabljanjem za izrabo tujih... - priložnost za prevzem izvajanja storitev usposabljanja za delo s podatki)
- Potrebno je ponotranjiti cilje, spremeniti kulturno okolje: kultura deljenja podatkov

Širjenje idej, prepričevanje

Who?

28. In order to foster a cultural shift in favour of open data, advocacy needs to occur at every level within the institution and beyond. All stakeholders can

data. This will dictate the nature of the advocacy position adopted (e.g. discipline specific, career level).

Leadership

29. Leadership within the institution needs to agree that the institution will wholeheartedly support open data. In order to gain this support leadership and senior management will need to be informed and engaged in the debate around open access to data. There must be buy-in from the heads of faculty for the successful adoption of open data policies. Leadership should ensure that,

- Tudi
 - Podporne službe
 - Raziskovalci
 - Infrastrukturni centri

• ['LERU Roadmap for Research Data](#), Advice paper, december 2013.

Raziskovalni podatki so javno dobro

Odgovornost za izvedbo ne more biti prepuščena samo individualnim raziskovalcem:

- Če bodo drugi, bom tudi jaz → Postaviti jasne zahteve politik (Financerji, ustanove)
- Primer Obzorje 2020:
 - [Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020](#), 11. dec. 2013
 - [Guidelines on Data Management in Horizon 2020](#), 11. dec. 2013
- Izziv za oblikovanje nacionalnih politik, politik ustanov, revij

Vzdržnost skrbi za raziskovalne podatke: pogoji

- Infrastruktura podatkovnih storitev, ki
 - Je usposobljena za ocena dolgotrajne vrednosti podatkov
 - Ima vzpostavljeno storitev izbora in prevzema raziskovalnih podatkov
 - Je usposobljena za in prevzema obveznosti skrbi za dolgotrajno digitalno hrambo
 - Ima organizacijsko zasnovo in stroškovno učinkovito upravljanje za zagotavljanje vzdržnosti
 - Ekonomija obsega (fiksni stroški se porazdelijo na večji obseg pretoka podatkov, lahko pokriva več disciplin s podobnim tipom podatkov)

Ocena koristi storitev v primerjavi s stroški:

- Neil Beagrie, John Houghton (2014): **Ovrednotenje skrbništva in deljenja raziskovalnih podatkov in njegov blagodejni učinek. Sinteza treh nedavno zaključenih raziskav o središčih raziskovalnih podatkov v Veliki Britaniji.**
<http://blog.beagrie.com/2014/04/02/new-research-the-value-and-impact-of-data-curation-and-sharing/>

Naloge in odgovornost področnih podatkovnih središč

- Dejavnost svetovanja in usposabljanja ustvarjalcev in uporabnikov podatkov
- Imajo mednarodne povezave, so po potrebi nacionalno med sabo integrirani, hkrati pa razvijajo področno diferencirane rešitve
 - Minimalni metapodatkovna določila (Data Documentation Initiative) na področju družboslovja
- So usposobljeni in imajo ustrezna orodja ter jasno določene postopke procesiranja podatkov (certificiranje, dolgotrajna hramba, licenciranje in dostop)
- Imajo mehanizme za zagotavljanje odziva na zahteve strok in okolja, da prilagajajo svoje storitve potrebam uporabnikov

Obstoj in poslanstvo ADP

Arhiv družboslovnih podatkov nacionalno podatkovno središče za družboslovje:

pridobiva pomembne podatkovne vire s širokega nabora družboslovnih disciplin, zanimive za slovenske družboslovce, jih shranjuje in varuje pred uničenjem in namenja nadaljnji uporabi za znanstvene, izobraževalne in druge namene

- od 1997
- več kot 600 raziskav
- član evropskega združenja družboslovnih arhivov CESSDA, ki je vključen v ESFRI program
- sodeluje pri različnih mednarodnih projektih, npr. vzpostavljanju družboslovnih arhivov v Srbiji, BIH, HR (SERSCIDA)

Projekt odprti podatki (crp)

- Pregled stanja
- Mednarodni del
- Predlog politik in akcijski načrt:
 - *Določila politike odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov v Sloveniji*
 - *Aksijski načrt za vzpostavitev sistema odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov financiranih z javnimi sredstvi*

dostopno na: http://www.adp.fdv.uni-lj.si/o_arhivu/publikacije/odprti_podatki_zakljucno_porocilo/

- Predvidene naloge za:
 - Raziskovalce, ustanove, infrastrukturno dejavnost (podatkovna središča, knjižničarji, podatkovni znanstveniki), znanstvena združenja (revije)

Nagrade, dodana vrednost dostopnih podatkov

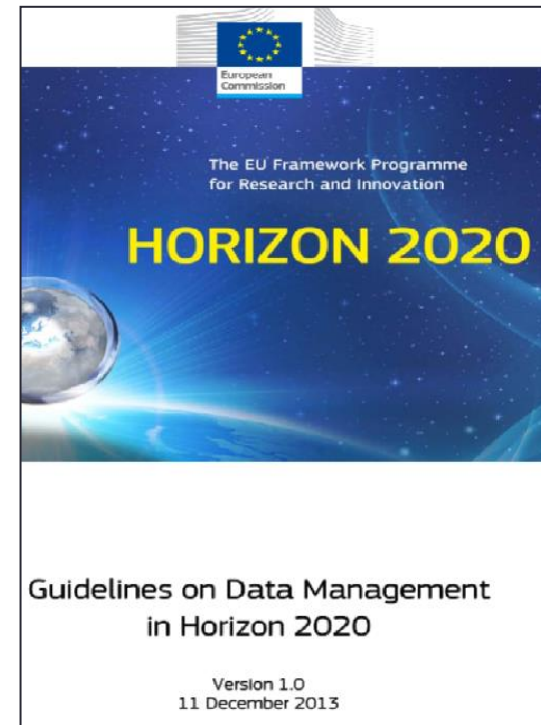
- Podatki v podatkovnem središču so objekt, ki ga je mogoče citirati (celo obvezno) in se ga da na nedvoumen način locirati (Stalni digitalni identifikator, ima določeno verzijo)
 - Povezave z objavami v članku; poveča verjetnost upoštevanja tako objave kot podatkov
- Ustvarjalci podatkov deležni dodatnih citatov, poleg tega pa je objava v pooblaščenem podatkovnem središču sama upoštevana v znanstveni bibliografiji s točkami
- Ustanova ima pregled nad povečanim kakovostnim raziskovalnim outputom, kamor štejejo raziskovalni podatki, pregledani in objavljeni v podatkovnem središču

Ključni elementi predloga politik

- **obvezna priprava** Načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki
- storitev podpore in **usposabljanja** za pripravo NRRP (podatkovna središča, knjižničarji, inštitutske pisarne z oporo na notranje politike ustanov)
- **vrednotenje in izbor** raziskovalnih podatkov glede na znanstveni pomen - v povezavi z bibliografskimi dosežki
- infrastruktura za zagotavljanje obstoja in **citiranje** stalnih verzij raziskovalnih podatkov
- aktivno **spodbujanje druge rabe** podatkov
- **vzpostavitev** organizacijskih, finančnih in kadrovskih pogojev za vzdržno delovanje infrastrukturnih raziskovalnih podpornih storitev

NRRP v okviru projektov H2020

- Zagotoviti odprti dostop do raziskovalnih podatkov (razen izjemoma)
- Pripraviti NRRP v 6 mesecih po začetku
- NRRP naj vključuje: oznako in naslov podatkov; opis in uporabnost; napoved uporabe področnih standardov in metapodatkov; pogoji dostopa in izjeme, obdobje embarga, izbrano mesto dostopa (npr. podatkovni arhiv); arhiviranje in dolgotrajna digitalna hramba; + DOI, licence, uporabnost za druge, interoperabilnost

Zaključki, priložnosti za ustanove

- Razvoj politike na ravni ustanov - večja transparentnost delovanja, zagotovilo kakovosti
- Priložnost za inovativno delovanje
 - Raziskovalne skupine opravljajo tudi infrastrukturno dejavnost v povezavi z ustvarjenimi podatki (ali vzpostavijo področno oz. specializirano transferzalno storitev)
 - Priložnost za pridobivanje in izvajanje inovativnih projektov razvoja dejavnosti na podlagi odprtega dostopa do podatkov (izvajanje storitev, usposabljanje uporabnikov...)
- Ugled ustanove se poveča z bolj diverzificirano dejavnostjo in raznolikimi raziskovalnimi dosežki, ki jih lahko pokaže javnosti